GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ ŠIZGORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna „ČUVAJMO JUGOSLAVIJU"

Tribuna

OŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.
ALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Priopćeno po retku D 10

IZLAZI SVAKI DRUGI DAN U JUTRO OSIM NEDELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38.114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
INOSTRANSTVO D 20. - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

GODINA II | ŠIBENIK, 6 NOVEMBRA 1934 | BROJ 138

Zadnje novosti

N. Titulescu u Sofiji

Sofija 6. — Rumunski ministar vanjnih poslova g. Titulescu i bugarski ministar spoljnih poslova gosp. Kosta Batolov imali su juče jedan sastanak u kabinetu ministra spoljnih poslova. Ovom razgovoru prisustvovao je i opunomoćeni rumunski ministar. Poslije razgovora ministri su otišli na predsjedništvo vlade, gdje ih je primio predsjednik bugarske vlade g. Georgijev. Nakon toga je g. Titulescu bio primljen u audienciju kod Nj V. Kralja Borisa, gdje je ostao duže vremena. Sinoć je priredio g. Batolov svečanu večeru u čast g. Titulesca.

Teška kazna nad uzročnicima željezničke katastrofe u Rusiji

Moskva 6. — Veliki sud u Moskvi osudio je uzročnike željezničke katastrofe kod Ostrove vrlo strogo. Nekoliko od njih osuđeno je na smrt, dok ostali dobili više godina tamnice.

Sazivanje konferencije za razoružanje

Ženeva 6. — Kako javljaju iz Ženeve g. Henderson je odlučio da se ove predsjedništvo konferencija za razoružanje, na sastanak, i pored nastale situacije koja vlada u Evropi.

Sjednica Francuske vlade posvećena Kralju Aleksandru

Pariz 6. — Predsjednik Francuske vlade g. Doumerge riješio je da se sjednica o budžetskim dvanaestinama ne će se trebala održati u srijedu održi za četvrtak. Sjednica u srijedu će biti posvećena uspomeni blaženopokojnog Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Gömbös stigao u Italiju

Venecija 6 — Jučer je prispio u Veneciju g. Gömbös i nakon kratkog državanja proslijedio je put za Rim, gdje mu se sprema svečani doček. U Rimu će se zadržati 2-3 dana i posjetiće sva nadležtva.

Mišljenje međunarodne štampe o marseilskoj tragediji

Pariz 6. — Prema pisanju međunarodne štampe, istraga po marseljskom zločinu, nesme da se ograniči na osuđivanje statista, jer to nije akt pojedinih fanatičara.

Treba paziti da se u ovom slučaju ne postupa kao sa falsifikatorima franačka, koji su danas na slobodi.

Engleska štampa o balkanskom bloku

London 6. — „Manchester Guardian" pišući o sastanku ministara balkanskih država u Ankari, zaključuje da ako sporazumi budu tekli kao dosada, unapred niko neće smjeti da se miješa u balkanske stvari, jer će balkanske države stvoriti jedan blok, koji će uspješno štititi njihove interese.

Italija i Društvo naroda

Uskoro će biti godina dana, kada je generalni sekretar Društva naroda Josef Avenol putovao u London, da tamo održi nekoliko predavanja o Društvu naroda, koja su bila upućena čitavom svijetu ali koja su ženevsku instituciju pokazala u pravoj svijetlosti. Avenolov put u London je bio direktan odgovor Mussolinju, koji je prije godinu dana Društvo naroda zvanično smatrao za propalu stvar. Tada se Društvo naroda zaista nalazilo na kulminacionoj tački opće političke krize i mnogi pesimisti su tvrdili da tu krizu neće izdržati. To je međutim bilo samo prividno, jer, ni udarac, upućen iz Rima nije mogao da razbije ženevsku instituciju, ni prijetnja najvišeg Fašističkog savjeta, da će Italija istupiti iz Društva naroda, nije mogla da slomije ženevsku politiku, koja stoji na čvrstim moralnim i političkim temeljima. Prije godinu dana je dakle iz ovog ili onog razloga smatrao za potrebno da pomaže zvaničan nazor berlinske vlade, da Društvo naroda nije u stanju da izvrši svoj zadatak. Ali krajem ove godine se situacija potpuno izmjenila. Mussolini već ne govori da će Italija napustiti Ženevu i ne pomaže berlinske teze o evropskoj politici.

Ovih dana je generalni sekretar Društva naroda Josef Avenol opet otputovao u London i opet predaje o ženevskoj instituciji. Sada se međutim radi o spremanju daljeg razvitka ženevske politike, i nije potrebno Društvo naroda braniti od Rima. Što se to dogodilo da se talijanska vlada slaže s politikom mira?

Od Hitlerovog dolaska na vlast u Berlin, Italija i Njemačka traže zbliženje dvaju fašističkih diktatura. Kao u Berlinu, take i u Rimu su nikle imperialističke težnje da se uticaj fašizma proširi na čitavu Evropu. Naročito je Hitler mislio, da će presadjenjem narodno-socijalističkog napora iz Njemačke u zemlje sa stanovništvom koje njemački govori, moći brzo zavladati evropskom politikom. Mussolini, koji le tada bio kao odbačen od francuskih državnika, našao je u Hitleru momentanog saveznika. Odnos Njemačke, koja je dotle istupila iz Društva naroda, prema Ženevi je talijanska vlada odobravala i u znatnoj mjeri ga je imitirala. Ženeva je stekla dva jaka neprijatelja, s kojima je morala računati. Ali tada je došlo u čitavoj Evropi do preokreta. Njemci su zagrozili samostalnosti Austrije. Mussolini se sukobio s Hitlerom na istom „mogućem teritoriju političkog uticaja", došlo je do svađe oko podjele „zona" u srednjoj i istočnoj Evropi. Osim toga je ministar Barthou poveo aktivnu i konstruktivnu evropsku politiku Francuske; balkanske države i države Male antante su odbile uticaj nekojih velesila i svrstale su se za uzku saradnju. Sve to je odjednom izmjenilo nazor talijanske vlade u Društvu naroda i fašistički savjet više nije imao prilike da govori o mogućem istupanju Italije iz Društva naroda.

Moramo dakako priznati i to, da je u Ženevi došlo do temeljnih izmjena, koje su na talijansku vladu ostavile dubok utisak. Mjesto dugih i neaktivnih manifestacija Društvo naroda je otvorilo novu etapu svog političkog rada vraćanjem realnosti. Prekinulo je priređivanje velikih konferencija i svršlo je brže i realno nekoliko važnih pitanja, specijalno spremanje plebiscita u Saarskoj oblasti. Osim toga se pojavila nova država kao član, Sovjetski Savez, koji je isto mnogo doprinjeo promjeni nazora Rima na Ženevu. Talijanska vlada se počela pribojavati, da će Ženeva sve što preduzme bez Italije preduzeti s Rusijom.

Dakle danas Italija opet spada medju „stubove" ženevske palate mira. Mussolini je shvatio, da se mnogo može učiniti u korist Italije, ali uz saradnju Društva naroda, a vrlo mnogo se može učiniti i bez Italije, naročito ako se Italija povede za primjerom Trećeg Reicha. Konflikt s Hitlerom u Austriji je uvjerio Mussolinija, da je prijateljstvo s Francuskom a eventualno i zbliženje s Malom antantom, koje od Italije na kraju krajeva ništa ne traže, za Italiju mnogo pogodnije, naročito s obzirom na sve veću opasnost od nove germanske ekspanzije. Zbliženje s Francuskom može olakšati riješenje nekojih afričkih pitanja, koja su za Italiju od vitalnog interesa. Zbliženje s Malom antantom može otvoriti eru nove pacifikacije srednje i istočne Evrope. A Mussolini je oduvijek rado izigravao evropskog pacifikatora.

Zbog toga se u Ženevi s izvjesnim zadovoljstvom konstatira, da je promjena talijanske politike, ukoliko se tiče Društva naroda i njegovih metoda, od velikog značaja za dalji razvitak čitave evropske politike, Trebalo bi samo, da se brzo uklone posljednje smetnje, koje stoje na putu nove politike zbližavanja. Prije svega treba ukloniti razloge nepovjerenja izmedju Italije i nekojih srednjoevropskih država, treba likvidirati gnjezda terorista u raznim krajevima Evrope i izgladiti sva trvenja, među njima i privrepe.

bn

Razne vijesti

Sušak podiže spomenik Kralju-Ujedinitelju, Gradska općina dala je prinos od 100.000 dinara, a Gradska štedionica i „Elektra" zajedno 50.000 dinara.

Čehoslovačka vladina štampa traži pojačanje vojske jer zbog sadašnjeg nejasnog stanja u Evropi treba biti spreman za svaki slučaj.

Švicarski list „Journal de Geneve" u pitanju marseilleskog atentata veli, da još do sada ni Jugoslavija ni Francuska nisu poduzele nikakav korak kod Društva Naroda.

Planovi za uredjenje Plitvičkih jezera odobreni su, te sad treba osigurati potrebne kredite za njihovo izvodjenje.

Jedan talijanski hidroplan, koji se nalazio na krstarici „Bardiano" poduzeo je lijet do otoka Lošinja. Aparat se putem zbog defekta u motoru zapalio i pao u more. Pilot Albani potonuo je zajedno sa svojim aparatom.

Pretsjednik konferencije za razoružanje Henderson ponovno pokušava da pokrene akciju o razoružanju upravo sada kad je situacija u Evropi vanredno napeta.

Broj nezaposlenih u cijelom svijetu sada iznosi oko 22 miliona, prema 29 miliona od prije dvije godine.

Sva njemačka štampa dobila je upute od ministarstva za propagandu, da obustavi svaku kampanju protiv sovjetske Rusije pošto je Njemačkoj mnogo stalo da stekne naklonost Litvinova prigodom pretresa saarskog plebiscita pred Društvom Naroda.

Prema anketi saradnika „Paris Soira" je nedvoumno ustanovljeno da je na Janka Pusti bila fabrika paklenih mašina i logor-ustaša.

Čuveni violinista Kubelik u toku svoje muzičke karijere zaradio je preko 200 miliona dinara. Prije nekoliko godina on je vrijednost svoje violine, koju je načinio Stradivarijus, cijenio na blizu 10 miliona dinara. I njegov sin obećava da će postati čuveni muzičar.

U Štajerskoj su za vrijeme padanja tuče nađeni komadi od blizu dva po kilograma težine.

„Narodne Novine" br. 252 donose Pravilnik o tome, kad je neko lice zemljoradnik.

Japanski admiralitet je uzbudjen zbog velikoga broja najmodernijih sovjetskih podmornica koje se nalaze u Vladivostoku a nezna se na koji način su tamo došle jer japanska Špijunaža nije ništa javila o njihovom prolazu morskim putem.

Britanske čete neće u nikojem slučaju biti poslane u saarsku oblast radi zaštite mira i reda za vrijeme plebiscita.

O uzgoju maslina i kvaliteti ulja u Dalmac.

(Specijalnim ogledom na Sjevernu Dalmaciju).

Murter

Uzduž cijelog kraškog primorja što ga od istočne obale pa dalje niz dalmatinsku obalu oplakuje Jadransko more, svugdje nalazimo posadjenu maslinu zvanu uljika. U najviše se slučajeva pojavljuje kao samonikla u predjelima obraštenim crnikom, primorskim borom i drugim drvećem sredozemne flore. Upravo zbog te njene samoniklosti ona se je od davnine gojila na dalmatinskoj obali i njenim brojnim otočjem. Prebrodivši tako razne peripetije, ona je nastojanjem dalmatinskog seljaka (do nedavna je bila glavni izvor privrede dok još ribarstvo nije bilo u velikoj mjeri razvijeno) i križanjem sa plemenitim vrstama postigla vanredan renome obzirom na kvalitet i kvantitet tako, da danas dalmatinska ulja nalazimo i na svjetskim tržištima.

Po svoj prilici su maslinu Rimljani, dok su vladali našim zemljama u 3. i 4. vijeku prjenili iz Apenina k nama. Kad su par stoljeća kasnije naši pradjedovi sišli „na jug topli sa snježnih Karpata“ našli su svugdje na obalama i otocima već uredjene maslinike, što nam uostalom potvrđuju i iskopine. Tokom vremena upoznali su oni hranjivost masline i tako prigrlili njezino gajenje,

Od tih davnih vremena pa sve do danas maslina je proživljavala razne faze. Bilo je doba kad je ona bila u velikoj cijeni, maslinjaci su se njegovali i gajili, novi se neprestano sadili — i opet doba kada se je na nju zaboravljalo. Razni su bili uzroci koji su nato uplivisali. Sadnja je vinograda u mnogim krajevima zauzela tokom prošlih decenija toliko maha, da je u znatnom opsegu eliminirala maslinike. Najveći su udarac zadavale maslinama razne bolesti i zaraznici, koji su osobito tokom posljednjih godina nemilosrdno harali našim maslinjacima, tim više što naš seljak — otočanin, nije bio ni najmanje pripravan da bar donekle obrani plod od pustošenja. Danas se naše maslinarstvo nalazi u lošoj dobi. Prekomjernim rasprostiranjem vinograda, iseljavanjem najboljih težačkih sila i djelovanjem raznih zaraznika — sve su to razlozi da se masline napuštaju. Ipak amotamo moći ćemo kod nekih poljodjelaca naći nešto dobre volje i namjere da unaprede svoje maslinjake. Tim više na veliku našu utjehu počele su se naročito u posljednje vrijeme širom cijele primorske, zagorske i otočne Dalmacije osnivati brojne Uljarske Zadruge čija je glavna zadaća da pobudjuju što življi interes medju našim primorskim, zagorskim i otočnim svijetom za maslinogojstvo kao važan izvor naše privrede. I sa zadovoljstvom možemo reći da imadu u tom mnogo uspjeha, a tome nam je najbolji dokaz kvaliteta i kvantiteta ulja, koja, relativno izuzevši iz godine u godinu raste.

Osobito ranijih godina nemilosrdno su se sjekli maslinjaci i pretvarali u vinograde (manja vinogradstva). Ali unatoč toga ona ipak raste i cvate na našim obalama i otocima, gdje je najveći ures. Ta zaista kako bi izgledali obronci naših bregova, podnožja visokih planina što strše nad morem, ubave naše uvale i zatoni, naša veća i manja ostrva — a da ne susrećemo maslinu. Ona odmah iza vinograda zauzima prvo mjesto. Ona zaprema u Dalmaciji oko 60.000 ha površine sa cca 5.000.000 stabala. Kad bi svako stablo dalo godišnje prosječno 2 kg. ulja, imali bi srednju proizvodnju od 80.000 mtc. ulja čime bi mogli da pokrijemo dobar dio naših potreba. To više što bi se sa racionalnim gajenjem taj proizvod mogao bar u najmanju ruku popeterostručiti. — Što se tiče predjela u kojima rastu masline, to su oni rasprostranjeni svuda i u visinama kao i u neposrednoj blizini mora. Najčešća je samonikla maslina zvana mastrinka, koja rasto grmoliko 4-5 metara u visinu, bodljikavim grančicama. tvrdim i kožnatim lišćem. Pored ove, jedine svoje vrsti nalazimo vrlo mnogo suvrsta kultivirane (pitome) masline, a koje su ustalile svoju karakterističnost utjecajem podneblja, tla i uzgoja. Korijen masline razvija se dublje ili pliće već prema naravi tla, udaljenosti stabala zatim obzirom na to je li maslina iznikla iz sjemenja ili iz mladice (izdanka).

Sve su to glavni, bitni uvjeti o kojima ovisi kakvoća ulja. Stablo uzgojeno od sjemena, zahtjeva veliku dubinu zemlje i ne škodi mu nikakva žega dok u protivnom slučaju stablo koje je izniklo iz sjemena zadovoljava se plitkom zemljom i znatno trpi od suše. Obzirom na to razumljivo je da prvu vrst maslina nalazimo u prostranim poljima, ravnicama kao na Petrovom polju kod Drniš, Dalmatinskom Kosovu kod Knina, Raznim Kotarima kod Benkovca, zatim u okolini Omiša, Metkovića i Dubrovnika, dok drugu — brojniju vrst nalazimo u uskim dolinama i kotlinama, zatim u kršnim predjelima naših otoka kao Olibu, Silbi, Molatu, Ugljanu (nazvan po uljic-maslini), Pašmanu, Murteru, Korčuli, Hvaru, Braču, Visu i Mljetu, zatim uz obalu rijeka Zrmanje, Krke i Neretve i na uskom pojasu primorja Makarske, Šibenika, Trogira i Gruža. Maslina, jedna i druga vrsta voli vapnenasto-ilovaste zemlje, ne odviše vlažne, ali niti posve suhe. Pošto dalmatinsko primorje, zagorje i otočje obiluje vapnencem i forsom to je i glavni razlog da se je ona ovdje i udomila. Glavne su njene karakteristike, oblik i veličina stabla, (habitus) naime da li raste sa uspravnim ili nagnutim granama da li je bujnog, srednjeg ili malog rasta, odeljivost studeni i vjetrovima, rodnost, doba zrenja ploda, veličina i obujam ploda, boja ploda itd. Evo u svemu ovome što je napred rečeno ovisi vrsta i sadržaj ulja.

Važno je spomenuti što za vrsnoću ulja iz ovog ili onog kraja, ne smije se uzeti kao definitivna podloga vrst masline već što je najglavnije, način pravljenja ulja t. j. skup svih onih postupaka, koji prate maslinu od časa kad je ubrana sa stabla pa do tijestenja ulja. Okolnosti ambijenta i kulturne prilike imadu veliki upliv na pojedine vrsti maslina u koliko se tiče rodnosti i finoće ulja. Najpoznatije su vrsti maslina oblica u Sjevernoj, dužica, murgulja, mecavica, sitnica i žutica u Srednjoj i bjelica, uljarica, piculja u Južnoj Dalmaciji. Time nije rečeno da se u navedenim predjelima nalazimo isključivo samo spomenute vrste. Najprostranija je vrst oblica (u Dubrovniku zvana trgonja, na Pelješcu mekura, u Vodicama orkula). Ona zaprema preko dvije trećine svih naših masiinjaka a najviše je rasprostranjena u Sjevernoj Dalmaciji (Ugljan, Pašman, Murter) i Srednjoj Dalmaciji. Dok oblica daje ulju dobru kvalitetu dotle neke vrsti kao grozdača, drobnica, murgulja, daju ulju slabu kvalitetu ali zato dobru kvantitetu. Pošto se masline na razne načine i u razne svrhe prepariraju to su naše vrsti najpodesnije za njihovu najvažniju upotrebu - kao stolna ulja. Upravo toga radi je prodja naših ulja osobito u posljednje vrijeme povoljna, a nadati se je, da će obilnija potražnja dalmatinskog ulja dovesti taj produkt i na svjetsko tržište. — an.

Sterilizacija djece u Trećem Reichu

Tragične scene u ordinaciji

Kako javlja „Deutsche Freiheit“, dnevni list koji izlazi u Saarbrückenu, već nekoliko nedjelja se odigravaju grozne scene kod sterilizacionog lekara u Halle N. Sali. Čekaonica i ordinacija medicinalnog savjetnika dr. Schnella je svaki dan poprište ozbiljnih sukoba. Očevi i majke dolaze da protestuju prema spremanoj nasilnoj sterilizaciji svoje djece. Pogled na plačuće a često i bjesomučne žene izaziva u Halli dnevno stvaranje gomila na ulici. Svjetina je već nekoliko puta napadala činovnike gradskog higijenskog ureda, tako da su morale biti alarmirane čete SS.

Hitlerovim zakonom naređena sterilizacija (koja se tiče skoro samo sirotinjske djece) vršena je do sada sa dosta obzira i prvi sterilizovani su bili siročad, njih pet, koji su sterilizirani na zahtjev njihovog zvaničnog staraoca. To sakaćenje nemoćne djece uzbudilo je stanovništvo tako, da je gradski ljekar dobio preko sto prijetećih pisama. Dalje sterilizacije su na redu i u Halli te se prema zvaničnim podacima sterilizirati ukupno 595 djece iz pomoćnih škola (škola za slaboumne), od njih je već 216 prošle nedjelje dobilo zvaničan poziv. Ti pozivi su izazvali u gradu veliku uzbunu, naročito kad se pročulo, da su tragjenjem u rodoslovlju osudjenih određeni i mnogi odrasli, koji spadaju po zakon o sterilizaciji.

200.000 djece

Ukupan broj sviju lica, koja u Halli dolaze u obzir za sterilizaciju, zvanično ocjenjuje na 1.500 lica. Prema podacima stručnjaka Paula Rückau u čitavom Reichu se računa sa 200.000 sterilizacija. Djeca se na sterilizaciju uzimaju u prvom redu iz pomoćnih škola. Prema zakonu je svaki ljekar dužan, da sterilizacionom ljekaru prijavi svaki slučaj za koji sazna, da bi se mogla izvršiti operacija na nemoćnoj žrtvi. Protiv sterilizacije djece se bune naročito žene, koje podvlače, da je i Hitler u trinajestoj godini bio tako bolestan, da čitavu godinu dana nije pohadjao školu i da je i Bismarck bio rdav đak. Za sterilizaciju se javljaju više dječaci nego djevojčice, što po svoj prilici stoji u vezi s time, da su dječaci u prvim godinama osjetljiviji nego djevojčice.

Ni mljeka, ni zdrav stan nego sterilizaciju

List opisuje jednu od mnogih scena, koja se odigrala prošle nedjelje u ordinaciji zvaničnog ljekara. Mati je s plačem tražila za svoje dijete više mlijeka, boravak na selu, zdraviji stan, jer je njezino dijete samo iz tih razloga zaostalo u razvitku. Mati je u policijskom automobilu odvezena i strogo kažnjena, a njezino dijete je sterilizirano. Žene prisutne u dvorani za posjete uzele su u odbranu svoju drugaricu. Čuli su se uzvici kao: „Zato što smo u ... gladovale, sada nam škope našu ... cu i stvaraju od njih idiote“, ili: „... s nama rade jer smo se postavile ... lijevo“ itd.

Do sada se dobrovoljno prija... za sterilizaciju samo osam ljudi, ... kojih je možda ta mjera bila opr... dana. Ali kod većeg djela đaka ... moćnih škola se radi o djeci, k... sama idu u školu i koja su s... zbog bijede i siromaštva rodit... zaostala tjelesno i time i duše... Situacija u Halli prema tom ... dobija karakter otvorenog revol... samo na savjet SS nije protiv ... tovnih roditelja ništa preduzet... straha, da se vijesti o tom ne ra... i da ne dođe u čitavom Reichu ... sličnih revolta.

Očajno stanje zadarskih trgovac

Zadar, 1 XI. — U trgovačkim ... govima u Zadru vlada jaku pot... nost radi toga, što je Jugoslove... stanovništvo iz pogranične zone o... čilo, da ne zalazi više u Zadar, a ... kojega su dovdašnji trgovci crpili ... vne izvore prihoda. Neki su s... radnje već zatvorili, dok mnogi t... da će također nato biti prisiljeni, ... im se ne povrate Jugosloveni. N... čito su pogođeni oni trgovci, koji ... još 1931 godine nakupovali ogro... količine ruske pšenice i argentins... kukuruza, koje se je uslijed dum... ga nabavilo u bezcijenje, a zadars... trgovcima služilo je u dvojake sv... to jest, da jugoslovensko stanovni... što tijesnije poveže uz Zadar, št... usto bio i znak izvjesne propag...

Kolonizacija 500 porodica ... Istre i Koruške u sjeverni... krajevima naše zemlje

Ministarstvo poljoprivrede odob... je potrebne kredite za izvodjenje ... lonizacije u sjevernim krajevima n... države. Još u toku ove godine u ... dijelu naše zemlje biti će koloniz... no preko 500 porodica iz Istre i ... ruske, koji su prešli u našu zem... Pored ostale pomoći kolonistima ... se razdijeliti i neki poljoprivr... alati, kao i sve ostalo što je potr... no za prvi početak kolonistima.

Njemačka kupuje duhan ... u Jugoslaviji

Iz Berlina se javlja, da je jugo... venska uprava monopola sklopi... nekom skupinom njemačke indust... cigareta ugovor o dobavi 12 milij... kg duhana. To znači, da će Nje... čka kod nas kupiti za 5 milijuna ... duhana više nego što je obvez... trgovinskim ugovorom. Cijene su ... što više od momentanih tržnih ... na, što je također u smislu trgov... skog ugovora s Njemačkom.

Podizanje turističkih kuć... u Zetskoj banovini

U cilju unapredjenja turistič... prometa u Zetskoj banovini odluč... je da se u najkraćem vremenu po... nu velike turističke kuće i da se ... ove godine pristupi detaljnom u... djenju puteva Zetske banovine ka... uredjenju primorskih mjesta Bu... Ulcinja i Bara, koja su najpogod... za turiste zbog svoje ljepote i div... peščanih plaža. Banska uprava ... svoje strane odobrila je potre... kredite za uredjenje ist... kao i ... napred navedene radove. Istovrem... je povela ... veliku akciju za pro... gandu o ljepotama Zetske banovi...

GRADSKE VIJESTI

Sjednica Jadranske Straže

U nedjelju u Narodnom kazalištu održana je sjednicâ Jadranske straže koja je trebala biti 31 pr. mj. u oviru Jadranskog dana, ali je uslijed omanjkanja pogodnog lokala bila odložena.

Ovoj nedjeljnoj sjednici, koja je bila posvećena blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, prisustvovala je masa svijeta, tako da je cijelo prostrano kazalište bilo puno. Prisustvovali su sreski načelnik g. Broz, drž. odvjetnik g. Bujić, predstojnik gradske policije gosp. Jaklanović i predstavnici svih kulturnih, humanih i športskih društva. Zapažen je veliki broj težaka i starih žena iz Šibenika.

Tačno u podne g-đica Silvina Baričić uč. V razr. gimn. izrecitovala je pjesmu o Kralju-Mučeniku, koju je nastavio g. prof. pop J. Gršković. Zatim je održao komemorativni govor o „blž. Kralju Aleksandru I Ujedinitelju Jugoslovenske misli“ gosp. prof. pop Jere Gršković. U dužem govoru govornik je prikazao ličnost blaženopočivšeg Kralja, njegovu ljubav za narod i veliku ljubav za naše more.

Svi prisutni su pažljivo saslušali ovaj lijep i ganutljiv govor. Sjednica je završena trokratnim poklikom „Slava Kralju-Mučeniku“, koju je sav prisutan narod stojeći gromko uzviknuo.

NEZAPOSLENOST U ŠIBENIKU. Broj nezaposlenih radnika je dosta veliki u Šibeniku. U svemu će ih biti oko 500. Od toga su 250 kvalifikovani, koji su prijavljeni kod berze rada. To su većinom zidari, drvodjelci, pokolari i mehaničari, a medju njima ima i dosta veliki broj žena.

VATROGASNA ČETA bila je korporativno na groblju na dan mrtvih, te je položila vijence na grob svojih umrlih članova.

PREMJEŠTENI: Za sreskog podnačelnika Sreskog načelstva Mostar, Kukulić I. Bogoslav, sreski podnačelnik sr. nač. Šibenik po potrebi službe.

Danas poslije podne g. Kukulić odlazi na svoju novu dužnost.

Za pomoćnog sekretara Sreskog načelstva bugojanskog: g. Vodanović Antun pomoćni sekretar Sreskog načelstva šibenskog po potrebi službe.

POSTAVLJENI: Za učitelja u Podosoju (Knin) Travica N. Branko.

Novaković Š. Mirko za učitelja u Mokrom Polju (Knin).

Crnković P. Stjepan za učitelja u Lisičiću (Benkovac).

Novaković Marija za učiteljicu u Kistanjama.

Upozorenje gradjanstvu!

U posljednje vrijeme su učestale prijave da izvjesna lica prilikom kupo-prodaje robe, trgovcima i obrtnicima daju mjesto 50 dinara jugoslovenske monete, 5 kruna bivše austro-ugarske monete, i na taj način vrše prevare.

Da bi se ovo u buduće spriječilo, upozorava se gradjanstvo na ovu činjenicu, i poziva se da svaki ovakav slučaj odmah sa rasturačem prijave Predstojništvu gradske policije.

Kapu i šešir
kupite kod:
TVOKAPS
najbolje opskrbljenog tvorničkog skladišta
STALNA CIJENA tiskana je na cedulji u svakom komadu

Humana akcija naših žena

Narodna ženska zadruga u Šibeniku odlučila je na redovitoj sjednici upr. odbora, da će u zimskim mjesecima koji nadolaze, intenzivnijim radom pojačati svoje djelovanje, držeći se uvijek onih puteva i smjernica kojima se ovo društvo rukovodilo i do sada.

Zadruga posvećuje uvijek svoju pažnju onim društvenim slojevima, kojima je najpotrebnija njezina pomoć. To su siromašni gradjani Šibenika, koji uslijed vladajuće krize i pomanjkanja rada ili zbog bolesti i drugih fizičkih nedostatka ne mogu da zarade onoliko koliko je najnužnije da obezbijede opstanak sebi i svojima. Naša Zadruga kao eminentno humano žensko društvo vodi najglavniju brigu oko opskrbe bijednih majki i siromašne djece.

Da bi pribavila što više novčanih sredstava, kojima će zadovoljiti svome postavljenom zadatku, Narodna zadruga odlučila je da idućeg mjeseca otvori bazar ručnih radova, prodajem kojih se nada da će namaknuti novaca da dovoljno podari svoje siromahe. Ovi će ručni radovi biti lijepi, ukusni i raznovrsni a izradiće ih članice Zadruge.

U tu svrhu ove mogu da upotrebe društvene prostorije, kako bi u njima mogle da se udobnije i uspješnije posvete radu. Stoga Uprava ovim putem pozivlje sve svoje članice u petak 9 o. mj. u 5 sati popodne u društvene prostorije na dogovor o gore navedenom. Od toga dana unapred svakog će petka biti redoviti sastanak članica—radenica. Nastojeći da spoji korisno s lijepim, Zadruga je odlučila da svakog petka priredi jedno predavanje, koje će održati pojedine članice Zadruge.

Kako su naša srca u dubokoj tuzi zbog svirepa ubijstva našega velikoga Kralja pa su nam misli i duh zaokupljeni uvijek Njegovim svijetlim primjerom, to priredjuje u svojim prostorijama u petak u 7 sati na večer slijedeće predavanje: „Život i rad našega Viteškog Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja“.

Budite pretplatnici „Nar. Tribune“

Komemorativna sjednica društva „Ljudevit Gaj“

3 novembra u 6 sati i 30 minuta poslije podne održana je u prostorijama Masarykovog Filharmoničnog Društva „Kolo“ komemorativna sjednica Đačkog Udruženja „Ljudevit-a Gaj-a“ u pomen Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju.

Sjednici su prisustvovali zamjenik direktora Drž. Realne Gimnazije g. Svetislava Banice, gosp. prof. Jakov Matković, mnogi od gg. profesora te svi učenici i učenice istoga zavoda.

Komemorativno spomen slovo održao je pretsjednik Udruženja gosp. Gospodnetić Josip đak VIII r., koji je govorio o ličnosti Viteškog Kralja i o Njegovim velikim zaslugama za narod i zemlju kao Ratnik i Ujedinitelj.

Poslije toga govorio je g. Dragišić Branko đak VIII r. o životu Velikog Kralja i o važnijim momentima iz ratnoga doba.

Zatim je učenica VI r. g-đica Baričić Silvina deklamirala jednu pjesmu izrečenu sa mnogo osjećanja te je ostavila duboki utisak na sve prisutne. Nakon toga pretsjednik je zaključio sjednicu.

SPORT

Osvit - Došk (Drniš) 6:0 (3:0)

Sjajna i velika pobjeda Osvita u prvenstvenoj utakmici. — Rezultat realan. — Slab posjet publike radi lošeg vremena. — Sudac dobar.

U nedjelju dne 4-XI na Osvitovom igralištu je odigrana prvenstvena utakmica između domaćeg Osvita i Drniškog Doška, koja je završila velikom pobjedom Osvitove momčadi sa 6:0 (3:0). „Osvit“ je dao takvu igru, kakvu odavna nijesmo vidjeli. Sve su linije funkcionirale u najboljem redu, tako da pobjeda ni jednog momenta nije bila u pitanju. Od samog početka pa do konca igre Osvitova momčad je stalno bila u premoći. Na vrata gostiju nizala se navala za navalom, ali usljed blatavog terena nije se mogao postići konačni efekat. Gosti su jedan jedini put ozbiljno ugrozili vrata domaćih i to na početku same utakmice, a kasnije su se uglavnom ograničili samo na obranu. Kroz čitavih 90 minuta oni su svega napravili četiri prodora, ali bez ikakva uspjeha.

O toku igre je vrlo teško govoriti jer se ta kretala isključivo na polju Došk-a.

Odmah u početku Osvit izvodi navalu do vratiju ali nažalost ista završava u aut. Zatim se redaju nekoliko izmjeničkih navala, koje dolaze samo do bekova. Nakon toga ljevo krilo Doška dobije for i nosi loptu, lijepo centrira i nastaje gužva pred vratima, lopta se odbija od nogu pojedinih igrača, dok na koncu golman Rončević II. pada u noge i time uklanja opasnost. U 6 minuti Kacijan proigrava Miletu, ovaj vodi sve do linije, zatim dodaje nisko između bekova slobodnom Begi, koji sa sâmih 5 metara pogađa donji desni ugao. Od tog momenta Osvit se razigra i gosti rijetko kad prelaze centar. Golman Doška s uspjehom brani mnoge opasne šuteve, ali u 15 minuti ponovno mora da vadi loptu iz mreže. Poslije jednog njegovog neuspjelog pada u noge lopta dolazi do Mileta, koji je preciznim udarcem sprema u mrežu. Gosti su sve više pritisnuti na njihovoj polovini. Osvitova halflinija neprestano šalje svoju navalu u vatru, ali teren koji postaje sve više blatav, radi kiše koja neprestano pada, onemogućava igru. No ipak uza sve to uspi je Perićiću, da velikom prisebnošću duha, leđima okrenut prema golu gurne loptu unutra, dok vratar nemoćno leži na zemlji. Iza toga se redaju mnoge navale, ali bez uspjeha. Kroz to vrijeme pucalo se također dosta kornera, koji su ostali neiskorišćeni radi teške lopte i još težih kopačaka punih blata. Sa 3:0 završava prvo poluvrijeme.

U drugom poluvremenu slika se ni najmanje ne mjenja. Kiša neprestano, sipa, a Osvit stalno navaljuje, ali Došk se brani svim silama. Navalni igrači pomažu obrani, koliko mogu. Osvit na momente griješi, što forsira trio umjesto da prodire preko dobro raspoloženih krila. Lopta se po nekoliko minuta zadržaje u kaznonom prostoru gostiju, dok konačno ne svrši u aut ili u ruke golmana. Nakon mnogo takovih situacija ipak uspije Kacijanu da razantnim šutom poluči četvrti gol. Nekoliko minuta iza toga Kos plasiranim udarcem povisuje na 5:0, a Bego driblanjem dolazi do samog gola i postavlja konačni rezultat 6:0. Igra se još kakvih 15 minuta. Gosti pokušavaju katkad da prodru preko brzih krila, ali lopta postaje pljenom dobro postiranih bekova.

U ovom dijelu igre Došk je svega 2 puta došao do Osvitovih vratiju, od kojih mu je jedan donio jedanaesterac, ali ga nije iskoristio. Igra konačno završava ponovnom navalom Osvita.

Po samom toku igre već se može razabrati kako je Osvit igrao, ali će mo ipak nekoliko riječi reći o pojedinim igračima. Slabih strana nije bilo. O vrataru Rončeviću II. ne može se apsolutno ništa reći, jer je kroz čitavu igru obranio svega dva udarca na gol. Njega se jedino može žaliti, jer dok su drugi barem trkali i udarali loptu, on je neprestano morao stajati na jednom mjestu bez posla i to na kiši. Bekovi Crnogača i Rončević I. neustrašivi i neprelazni. Halflinija je sigurno dala najbolju igru. Sunku u sredini nijesmo vidjeli onako odavna igrati. Igrao je borbeno, pametno, i fair. Bizjak je na desnom halfu bio uprâvo neprelazan. Elastičnim skokovima zaustavljao je i oduzimao svaku loptu s njegove strane. Zajc je bio prava kočnica žã desnu stranu gostiju, a uz to je vrlo lijepo dodavao. U navali je Kacijan na desnoj spojci bio inicpetor i nosilac svih navala, prelazio je igrače divnom lakoćom i uvijek dodavao najpovoljnijemu. Bego u centru se puno gubio u driblingu, a uz to mu je smetala kratkovidnost, uza sve to dao je dobru igru. Peričić na lijevoj polutci se vidno popravlja. U polju igra odlično, ali pred golom zna da zataji. U nedjelju je obavio svoj posao na opće zadovoljstvo. U radu krila novajlije, opaža se napredak, jedino se desnom Mileti preporuča nešto više borbenosti, a lijevom Kosu jači centar šut. Inače su i oni vrlo dobro nosili loptu prema protivničkom golu.

Ovu zanimljivu utakmicu sudio je g. Heen iz Splita dobro. Može mu se pregovoriti da svoje odluke donaša malo presporo i da prestrogo dosuđuje jedanaesterce. Dosudio je 3 jedanaesterca 2 za Osvit, a 1 za Došk, ali niti jedan nije bio iskorišćen.

Publike je bilo malo radi lošeg vremena. Bio je pravi jesenski dan, tmuran i oblačan. Kiša je neprestano padala. Oni koji su pak bili na igralištu nisu se ražočarali, nego su zadovoljni ostavili igralište, jer su vidjeli jednu lijepu utakmicu i značajnu pobjedu, koja je izvojevana voljom i ljubavlju igrača za svoj klub. —o—

TESLA Tonkino prikazuje još danas „Valcer za tebe“ sa Louis Graveurom. U srijedu aktuelni film: Između danas i sutra.

KINO „BALKAN“ prikazuje u utorak i srijedu: Brigitte Helm u „Inge i miljoni“.

PREDSJEDNIK GRADSKOG POGLAVARSTVA g. Dr Slavko Grubišić otputovao je u privatnom poslu u Zagreb u subotu 3 t. m. Za vrijeme njegovog otsustva dužnost pretsjednika vrši ing. g. Š. Ježina. Gosp. Dr Grubišić danas se povraća u Šibenik.

KRETANJE STRANACA U ŠIBENIKU. U prošlom mjesecu posjetilo je Šibenik dosta stranaca ma da je ljetna sezona prošla. U svemu je bilo u prošlom mjesecu 584 stranaca, sa 960 novićivanja. Od toga je 495 Jugoslovena, 25 Italijana, 28 Austrijanaca, 14 Čehoslovaka, 8 Engleza, 8 Nijemaca, 5 Francuza i još ostalih 11 različitih narodnostii.

Kao što se iz prednjega vidi posjeta stranaca Šibeniku je srazmjerno još uvijek dobra.

Širite „Narodnu Tribunu“

Gostiona Vrana u Biogradu
na obali u vlastitoj zgradi
(vlasnik M. ŠEAT)
preporuča se svojim starim i novim gostima. — Domaća prvorazredna kuhinja.

Najvažnije radio emisije

Utorak

21.15 *Munchen* Beethoven, 19.10 *Wien* Arie, 19.25 *Presburg* opereta, 20.45 *Sjev. Ital.* opereta.

Srijeda

21.— *Warschava* Chopin, 16.05 *Wien* Ciganska muzika, 20.45 *Rim* „Madame Butterfly“

Iz naših krajeva

Zemunik

Jedna prijeka nužda

Zem. 3 XI. — Jugoslovensko stanovništvo u pograničnoj zoni, koje je pokazalo volju i teži da za svake sitnice ne mora uvijek općitl sa Zadrom, našlo je na neke nemile pojave, koje bi trebelo da nadležna vlast energično suzbije. Ono je u Zadru nabavljalo sve potrebe i namirnice koje su po konvencijama bile dozvoljene, po neobično niskim cijenama. Od kako je odredilo da što manje zalazi u Zadar, upućeno je na mjesne trgovce i trgovčiće, koji površno i bezosjećajno shvaćaju težnje stanovništva, te uvjereni da ovi nemaju gdje, naprosto ga ucjenjuju previsokim cijenama.

Sajmovi u Zemuniku i Sukošanu

Općinsko upravitelistvo u Zemuniku izdalo je proglas, kojim se stanovništvu u pograničnoj zoni saopštava da će se u Zemunikui Sukošanu redovito održavati sajmovi srijedom i subotom i to kako za stoku, tako i za sve ostale poljoprivredne, gorske i morske proizvode. Sajmovi su odobreni odlukom nadležne vlasti, što je pozdravljeno sa velikim zadovoljstvom sa strane javnog mnijenja, naročito stanovnika pogranične zone. Za sjevernu Dalmaciju Zadar je bio prirodna gravitaciona baza, isto kao što je i on bio upućen na svoje prirodno zaleđe Dalmacije i otoka, ali pošto je on postao Italijanska provincija, poslije mnogo nemilih primjera i neugodnih razočaranja, naš narod je uvidio, da mu Zadar nanosi više štete nego koristi, te je odlučio, da što manje zalazi u Zadar, radi čega je veoma zadovoljan, da su vlasti odobrile sajmove u Zemuniku i Sukošanu, za čim je odavno težio.

NACIONALNI RADIO ČAS

od 6 do 18 novembra

6/11. Vojska i narodna prosveta — Uloga vojske u prosvećivanju naroda.

7/11. Vlada Đorđević — Đorđević kao kompozitor.

8/11. Vuk Stefanović-Karadžić — Značaj Vuka Karadžića za naš narod. Njegov život i rad. Njegov uticaj.

9/11. Seoba Srba pod patrijarhom Čarnojevićem — Posljedice ove seobe i njeni uzroci; Nikola Tomašević Tomazeo — Tomazeo kao nacionalni radnik.

10/11. Milovan Vidaković — Njegov život i rad. Njegov uticaj na našu knj ževnost.

11/11. Zimski sport u Jugoslaviji.

12/11. Đura Daničić — Život i rad Dijela.

13/11. August Šenoa — Književni rad i njegov uticaj.

14/11. Petar Drugi Petrović-Njegoš

15/11. Važnost zadrugarstva.

16/11. Đorđe Petrović Karađorđe — Opis života.

17/11. 40-to dnevni pomen Viteškom Kralju.

18/11. Narodna odbrana.



Zanimljivos

Bijednost izumitelja

U Berlin Schöneberg je umro iz mitelj Hermann Ganswindt, koji bio takmac grofa Zeppelina i v god. 1883 dobio patent za jedan d rigible. U životu nije bio sretan, vijek se borio sa bijedom, i njego izumi su našli dosta prigovora, ipak, što je bilo pred nekoliko god na odbačeno kao nevrijedno, slu današnjoj tehnici vrlo dobro.

Krave su pojele 10 hiljadarki

Mihi Završenu, seljaku na Dolensko u Sloveniji. Mihu je prodao jedn njivu i primio za nju novac. Dok j hranio krave, ispale su mu hiljadar ke iz džepa. Kad je kasnije opazi da ih nema, dotrčao je u štalu i v dio kako mu jedna krava žvače p sljednju hiljadarku.

Izvoz zraka

Nije to šala, već ozbiljan i unosa posao. U Kaliforniji, ju Americi, čuve je zrak kao lijek za živce, pa su A merikanci počeli da ga, kako se i znanstveno kaže, „komprimiraju“ t zgušćuju u čelične boce i takov prodavaju. Jedna takova boca sa „pre šanim“ zrakom dostaje da osvjiež na cijeli dan, recimo, jednu kancela riju. Oná stoji u prodaji 5 delara.

Otrov ili vješala

mogu birati u Estoniji osudjeni n smrt, kako to odredjuje najnovij zakonska ustanova. Upravitelj zatvo ra dužan je osudjenom na smrt po nuditi otrov, da tako sam osudjeni može na sebi izvršiti smrtnu kaznu Ako se u roku od 5 minuta ne otru je, onda ga predadu krvniku, koji g odmah vješa.

Slom njemačkog carstva

nastavak)

Gröner iz Würtemberga, čovjek otvoren i okretan, slobodan da govori ono, što se ne bi nikada usudio kazati koji pruski general.

Po naravi hladan i strog, inače pristupačan dubokom poimanju realnosti. Vojnik od glave do pete, koji je naslijedio Ludendorfa, izdržao je u Berlinu žestoku prepirku sa državnim kancelsrom Ebertom i čvrsto je izjavio da ga ne bi ništa moglo navesti da odobri predlog o abdiciranju Kaisera, što se već u berlinskim političkim krugovima smatralo neizbježnim.

Grönerovo se mišljenje u zadnjih osam dana posve izmijenilo nakon što je putujući iz Berlina u Spa vidio pravo lice događaja. Gröner je vojnik koji ratne događaje ispituje na bazi razbora i logike. Monarhički osjećaj nedostaje da ga sprječi u vjerovanju o katastrofi Njemačke. Shvaća da je igra izgubljena, a podjedno dobro razumije da je nužno čim prije izvršiti kirurško operaciju ako se želi spasiti cjelina.

Zbog toga on 9 novembra suprotstavlja volju svome osjećaju. Govorit će Kaizeru bez sustezanja i bez naročitog obazrivog uvijanja.

Car ga promatra. Gröner je jedini koji ga gleda u oči. Dva čovjeka — vladar i vojnik — već su dva neprijatelja.

Kad je von Hindenburg prestao govoriti, car je dao znak Gröneru neka govori.

— Recite u cijelosti ono, što mislite. —

— Veličanstvo, dužnost mi je da Vam to kažem. Situacija je u vojsci očajna. Smatram da je posve nemoguć svaki pokušaj za ponovnu ofanzivu na fronti, a tako isto i za suzbijanje revolucionarnih ispada u unutrašnjosti.

— Gröner, Vi čudno govorite. —

— Govorm Veličanstvo, onako kako mi nalaže moja savjest i objektivna ocjena vijesti koje stižu iz velikog glavnog stana.

Vilhelm II stavlja svoju krljavu lijevu ruku u džep.

— Ali one vijesti će biti sigurno pretjerane. —

Gröner hvata snop telegramâ koji stoje na stolu i nastavlja:

— Revolucija je izbila u Kölnu, Koblenzu, Meinzu, Düsseldorfu. Pobunjenici zauzimlju skoro sve mostove na Rajni. U Liege-u i Namuru vojnici su zarobili čitavi provijant. Regimente u Verviers-u i u Aix la Chapelle uskraćuju poslušnost oficirima. U južnonjemačkim gradovima radnička vijeća već su preuzela vlast.

U to se javi neki krešteći glas iz kraja salona:

— Što čekamo, zašto se ne upotrebe bombe i otrovni plinovi protiv buntovnika? —

Vilhelm II s prezirom odbije taj predlog.

Onaj, koji je to predložio bijaše šef glavnog štaba kronprinzovih armija — Grof Fridrik von der Schulenburg. To je jedini koji će se do kraja opirati predlozima i zaključima očajnog vijeća generala i ministara. Ni on ne će da vjeruje u tragediju, koja već bijesni. Pruski duh se opire neprijatnoj stvarnosti...

Gröner ga gleda mrko i izazovno.

— Ja ne sudim, već potvrđujem i konstatiram činjenice, grofe von der Schulenburg. Te činjenice nam nažalost ne dopuštaju da stvaramo ilizije i da izadamo cara, ako ih pred njime zatajimo. —

Vilhelm II podigne glavu.

— Formulirajte, Gröner, tačni predlog. Neka ovdje svaki od vas preuzme svoju odgovornost. —

Gröner se nakloni.

— Moj savjet ili bolje predlog, koji je Vaše Veličanstvo izvoljelo od mene zatražiti, glasi: bezodvlačno i bezuvjetno zaključenje primirja. Vojnici drugo ne traže.

— Dobro, neka bude, Gröner, ali oni su spremni da me slijede na povratku u domovinu i da suzbiju revoluciju? —

Gröner ne odgovara.

Opet se javlja von des Schulenburg.

— Sire, vojska je s Vama. Jedna banda Židova i dezertera je pokušala da ponegdje sugeriše kakovu uzbunu. Narod je ostao vjeran svome caru. Bit će dovoljno da se Vaše Veličanstvo pokaže i već će biti uspostavljen red. —

Čini se da je car pohlepno udahnuo optimizam onih riječi, koje je general von Plessen potvrdio.

Imâ već četrdeset godina da general Plessen, ordonans oficir Vilhelma I, nije napustio carski dvor. Po njegovu shvaćanju Njemačka je tu, Evropa isto tako, a svijet se nije promijenio. Ni on ne može vjerovati u revoluciju.

Von Plessen pripada onoj grupi dvorjanika, koji ne znaju drukčije umrijeti nego pod ruševinama vlade ili prijestolja.

Osokoljen riječima tih dvaju generala Vilhelm II počinje oštro da odgovara Gröneru.

— Uzimam na znanje te vijesti koje donosite, gosp. generale. Ali te vijesti nisu u stanju da me navedu na jedno podlo djelo. Kad bih ja ispred revolucije abdicirao, smatrao bih se sličnim kapetanu koji u slučaju pogibelji prvi napušta svoju lađu. Ja želim i hoću ući u Njemačku na čelu svojih armija. —

Von Hindenburg — kojega car gleda očekujući od njega odobravanje — okreće glavu prema prozoru i motri kišu koja poput finog vela zastire tihi perivoj.

Ali opet se javlja odlučna i suha riječ generala Grönera.

— Veličanstvo, Vi zaboravljate da više nemate armija. —

Tvrda i definitivna riječ!

Već je skoro podne. Kiša je prestala. (Nastaviće se)

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik

Odgov. urednik. Hamilkar Vitaliani